

Çapraz Hareket Kuralları

Kurum içi organizasyonel birimler arası ve kurumlar arası hareketlerde çapraz hareket sistem tarafından otomatik olarak oluşturulmaktadır. Yapılan harekete bağlı olan çapraz hareketler bağlı kurumun altında bulunan ve birer tüzel kişilik olan işyerleri ya da genel birimler arasında olabileceği gibi, işyerleri ve bağlı kurumlar arasında da olabilir.

Sisteme bir kayıt eklendiğinde nasıl bir çapraz hareket oluşturulmak isteniyorsa Çapraz Hareket Kuralları ile belirlenir. Çapraz hareket kuralları Sistem Ayarları program bölümünde Tanımlar Ticari Sistem Altında yer alır.

Yeni bir kural eklenmek istenildiğinde Ekle seçeneği kullanılır.

Çapraz hareket kurallarında Ekle menüsü; Sipariş, İrsaliye, Fatura, Çek/Senet, Banka Fişi ve Cari Hesap Fişi seçeneklerini içerir.

Çapraz hareket kuralları ekranından kaydedilen alan bilgileri ve açıklamaları şunlardır:

Alan	Açıklama
Kod	Çapraz hareket kurallarına ait kayıt kodudur ve bilgi girilmesi zorunlu bir alandır.
Açıklama	Çapraz hareket kuralının adı ya da açıklayıcı bilgisidir.
Kayıt Türü	Çapraz hareket kuralının geçerli olacağı kayıt türü bilgisidir. Kayıt türleri, eklenmek istenen kurala göre değişiklik göstermektedir. Aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak belirtilmiştir.
Koşul	Kayıt türüne göre çapraz hareket oluşturmada geçerli olması istenen koşul bu alandan belirlenir. Burada belirtilen koşula uygun kayıtlar için kural geçerli olacaktır. Örneğin, kayıt türü Satınalma Faturası ise koşul alanında belirlenen formüle göre, sadece belirtilen koşullara uygun satınalma faturalarında bu kuralın çalışacağı söylenmiş olur. Organizasyonel Birim 01 olduğunda Satınalma Faturası için bu kural çalışsın değil ise çalışmasın gibi bir koşul belirlenebilir.
Çapraz Hareket Bilgileri	
Alan	Oluşacak olan çapraz harekete ait alanların belirlendiği seçenektir.
Değer	Alan kolonunda yapılan seçimin değerinin tanımlandığı seçenektir. Koşulda olduğu gibi değer ile parametre ve fonksiyonların yer aldığı editöre ulaşılır. Örneğin kayıt türü Satınalma Faturası olan bir hareketin çapraz hareketinin kayıt türü Perakende Satış Faturası seçilerek cari hesap bilgisi için de "... Cari Hesabı" şeklinde tanım yapılabilir.

Ekle ile Çapraz Hareket Kuralı belirlenmek istenen seçeneğe göre kayıt türü ve çapraz hareket türü alanı değişiklik göstermektedir.

Kural Türü	Kayıt Türü	Alan
------------	------------	------

Sipariş	Satınalma Sipariş Fişi Satış Sipariş Fişi	Ambar Bölüm Organizasyonel Birim Cari Hesap Kurum Analiz Detayları Hizmet/Malzeme
İrsaliye	Satınalma İrsaliyesi Perakende Satış İrsaliyesi Toptan Satış İrsaliyesi Konsinye Giriş İrsaliyesi Konsinye Çıkış İrsaliyesi Satınalma İade İrsaliyesi Perakende Satış İade İrsaliyesi Toptan Satış İade İrsaliyesi Konsinye Giriş İade İrsaliyesi Konsinye Çıkış İade İrsaliyesi	Ambar Bölüm Organizasyonel Birim Cari Hesap Kayıt Türü Kurum Analiz Detayları Hizmet/Malzeme
Fatura	Satınalma Faturası Perakende Satış Faturası Toptan Satış Faturası Alınan Hizmet Faturası Verilen Hizmet Faturası Alınan Proforma Faturası Verilen Proforma Faturası Alım İade Faturası Toptan Satış İade Faturası Satınalma Fiyat Farkı Faturası Satış Fiyat Farkı Faturası Perakende Satış İade Faturası	Ambar Bölüm Organizasyonel Birim Cari Hesap Kayıt Türü Kurum Analiz Detayları Hizmet/Malzeme
Çek/ Senet	Çek Çıkışı(Cari Hesaba) Çek Girişi Senet Çıkışı(Cari Hesaba) Senet Girişi	Bölüm Organizasyonel Birim Cari Hesap Çek Türü Senet Türü Kurum Analiz Detayları
Banka Fişi	Banka Fişi(Tahsilat) Banka Fişi(Ödeme)	Bölüm Organizasyonel Birim Fiş Türü Satır Cari Hesabı Satır Banka Hesabı Satır C/H Banka Hesabı Kurum Analiz Detayları

Cari Hesap Fişi	Cari Hesap Fişi(Nakit Tahsilat) Cari Hesap Fişi(Nakit Ödeme)	Bölüm Organizasyonel Birim Fiş Türü Fiş Karşı Hesabı Satır Karşı Hesabı Satır Cari Hesabı Kurum Analiz Detayları
-----------------	---	---

Bir hareket eklendiğinde çapraz hareket oluşturulup oluşturulmayacağı ve hangi işlemler için oluşturulacağı, Sistem Ayarları program bölümünde Öndeğerler ve Parametreler menüsü altında yer alan Ticari Sistem Parametreleri seçeneği ile belirlenir. Burada seçilen işlemler için çapraz hareket oluşturulur ve bu hareket oluşturulurken tanımlı kurallar dikkate alınır.

Sistemde çapraz hareket ile oluşturulan kayıtlar için, ilgili kaydın listesinde bulunan "Çapraz Hareket" alanı otomatik olarak işaretli gelir. Böylelikle Satınalma/Satış Siparişi, İrsaliye ve Fatura listeleri ile Çek/Senet, Cari Hesap Fişleri ve Banka Fişleri listelerinde, çapraz olarak oluşan hareketler , Çapraz Hareket işaretiyle kolayca izlenir.

Satınalma/Satış Siparişi, İrsaliye ve Fatura listeleri ile Çek/Senet, Cari Hesap Fişleri ve Banka Fişleri listelerinden ana kayıt silinmek istenirse, otomatik olarak çapraz hareket kaydı da silinir. Yine ilgili listelerden çapraz hareket silinmek istenirse, program tarafından "Ana Kaydı Silmek İstiyor Musunuz?" uyarısı alınır; Tamam denirse çapraz hareketin oluşturulduğu ana kayıt da silinir, Vazgeç denirse çapraz hareket kaydı silinir ancak ana kayıt silinmez. Satınalma/Satış Siparişi, İrsaliye ve Fatura listeleri ile Çek/Senet, Cari Hesap Fişleri ve Banka Fişleri listelerinde Bilgiler menüsünde bulunan Kaynak Çapraz Hareket seçeneği ile çapraz hareket ile oluşturulan fiş kaydına ait kaynak fişine ulaşılır.

Çapraz Hareket Kuralı Örnek 1

1.Satınalma ve satış faturalarını içeren ilgili örnekte öncelikle Sistem Ayarları Öndeğer ve Parametreler Ticari Sistem [Satınalma](#) ve [Satış Parametreleri](#) Genel başlığı altında yer alan Satınalma/Satış Çapraz hareketleri tanımlı olmalıdır.

2.Fatura seçeneği ile Çapraz Hareketi Kuralı tanımlanmalıdır.

2.1.Kayıt türü Satınalma Faturası koşulumuz ise faturada belirtilen Organizasyonel Birim Kodunun "01.01" olması olsun.

2.2.Oluşacak olan çapraz hareket alanları ve değerlerinde ise; Kayıt Türü "Toptan Satış Faturası", Organizasyonel Birimi "02" ve Ambar kodu ise "02.01" olsun.

3.Bu kural tanımına göre "01.01" numaralı Organizasyonel Birimde bir satınalma faturası kaydı oluşturduğunda "02" numaralı Organizasyonel Birim ve "02.01" numaralı Ambar bilgileriyle bir Toptan Satış Faturası oluşmalıdır.

Çapraz Hareket Kuralı Örnek 2

1.Banka tahsilat ve ödeme fişlerini içeren ilgili örnekte öncelikle Sistem Ayarları Öndeğer ve Parametreler Ticari Sistem Finans Parametreleri Finans Hareketleri başlığı altında yer alan Finans Çapraz Hareketleri tanımlı olmalıdır.

2.Banka Fişi seçeneği ile Çapraz Hareketi Kuralı tanımlanmalıdır.

2.1.Kayıt türü Banka Fişi(Tahsilat) koşulumuz ise tahsilat fişi kesilirken Organizasyonel Birim kodu "01.01" olduğunda ve Cari Hesap kodunun da "C1" olması olsun.

2.2.Oluşacak olan çapraz hareket alanları ve değerlerinde ise; Fiş Türü alanı sistemde ödeme fişi türü ile kayıtlı olan "BB03", Satır Cari Hesabı alanı ise tahsilat fişinde cari hesap "C2" ise ödeme fişi cari hesabı "C3"olsun yoksa "C1" olsun, Satır Banka Hesabı alanı tahsilat fişinde cari hesap "C2" ise banka hesabı "A1" olsun yoksa "A2" olsun ve ödeme fişinin Organizasyonel birimi de "03" olarak oluşsun şeklinde formüle edilsin.

2.3. Bu kural tanımına göre "01.01" numaralı Organizasyonel Birim için C1 kodlu cari hesaba fiş kesildiğinde oluşacak olan çapraz hareket "03" numaralı Organizasyonel Birim için "BB03"numaralı ödeme türündeki banka fişidir. Satır Cari Hesabı tahsilat fişinde "C2" olmadığı için cari hesap "C1" gelecektir. Aynı şekilde Satır Banka Hesabı, tahsilat fişinde cari hesap seğimi "C2" olmadığı için "A2" olarak gelecektir.